

CVETJE

Z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik reda manjših bratov sv. Frančiška.

Vsebina 3. zvezka.

Mejnarodni evharistični shod v Londonu. (Konec).	65
Tretjeredni nagovori. 3.	69
Pobožni Robert, sicilski kralj, spoznavavec III. reda	75
Vaje duhovnega življenja. III. Pogl. O spodobnem deržanju glave in obraza.	77
Duh tretjega reda sv. Frančiška. 3. Tretji red in zatajevanje.	79
Ivanka Sinjska, daljmatinska tretjerednica. III. Perva leta po spreobrnjenju in obljuba sv. čistosti.	87
Tretjeredniki, pazite na-se!	89
Leto 1908 v skupščini sveto-trojiški.	89
Iz mariborske skupščine.	91
Drobtinice. Vdaj se Bogu! Pravljica... ali kaj?	92
Jako tolažljivo. „Blagoslovljeni kelih“. Le pogumno naprej! Še nekaj.	93
Priporočilo v molitev.	94
Zahvala za vslišano molitev.	95
Za kitajski misijon.	96
Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1909. Mesec marec	96

V GORICI
Narodna Tiskarna
1909.

Izhaja v prostih obrokih. Stane cel tečaj (12 zvezkov): 1 K 50 h.
Naslov za naročila: „Cvetje“ frančiškanski samostan v Gorici.

Ido e Eulalia.

Vže lani smo nekoliko povedali o novem francoskem esperantu, ki ga je „delegacija za sprejetje pomožnega mejnarodnega jezika“ v Parizu nasproti postavila prvotnemu rusko-poljskemu esperantu Zamenhofovemu. Novi esperanto se od starega že toliko razlikuje, da se mu po pravici daje tudi novo ime in to je „Ido“ ali „Ilo“ ali „Ildo“; ketera teh oblik bo naposled obveljala, ne vemo. Kaker si to bodi, videti je, da „Ido“ (t. j. „otrok“ ali „mlado“) krepko raste in se ne bo čuditi, ako spodkopa življenje svojemu očetu Esperantu. Če se ne motimo, ima zdaj že sedem časopisov po raznih deželah; poglavitni je „Progreso“, ki ga izdaja v Parizu gori imenovana delegacija. Z marcem začne svoje drugo leto. Naročiti se more pri „Frankh'sche Verlagshandlung, Stuttgart“; celoletna naročnina je 6 frankov.

V svojem prvem letniku ocenjuje „Progreso“ tudi našo „evlalijo“, kako, to je lahko vedeti; njegova naloga je širiti „Ido“, ne „evlalijo“. Da bodo pa naši prijatelji mogli sami soditi ter bratca in sestrico prav spoznati, podamo tu „Progresovo oceno v izvirnem jeziku in v slovenskem prevodu in potem nekatera naša pojasnila.

V decemberskem zvezku na str. 600 id. piše „Progreso“:

Cvetje (XXV, 5—9, 1908),

revuo slovena redaktita da Patro Stanislav Shkrabec, franciskano, en Gorice (Austrio), publikigis servo de artikli da la redaktisto pri la questiono di Ll. L'unesma artiklo kritikas Esp. pri la yena punti: Austrujo, Anglujo, Egiptujo, Italujo, Polujo, Rusujo (qui nomesas, en la linguo slava di l'autoro: Avstrija, Anglija, Egipt, Italija, Polonija, Rusija: on rimarkas ke la formi adoptita en Ido tute similesas ta formi, cetere internaciona: ni anke dicas Egipto e ne Egiptuyo!); la longa e malbela kompozaji: manghochambro, eksedzigho, shanghighema, sensharghigho, krachoshpruci, fishkaptisto, aerveturanto...; on rimarkos, ke ta kritiki di slava autoro tute kocidas kun ti di la Ocidentani:

Cvetje (XXV, 5—9, 1908),

slovenski časopis, ki ga vrejuje P. St. Š., frančiškan v Gorici (Avstrija), je objavil versto člankov vrevejavčevih o vprašanju mejnarodnega jezika. Pervi članek presoja esperanto glede tehle toček: Austrujo, Anglujo, Egiptujo, Italujo, Polujo, Rusujo (ki se imenujejo v slavenskem jeziku pisavčevem: Avstrija, Anglija, Egipt, Italija, Polonija, Rusija; kaker se vidi, so oblike sprejete v Ido popolnoma podobne tem oblikam, ki so sicer mejnarodne: mi pravimo tudi Egipto in ne Egiptuyo!); dolge in nelepe sestave: mandžočambro, eksedzidžo, šandžidžema, senšardžidžo, kračošpruci, fiškaptisto, aerveturanto...; kaker se vidi, se ta presojanja slavenskega pisavca popolnoma vjemajo s temi zapadnikov; torej esperanto

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

XXVI. tečaj

V Gorici, 1909.

3. zvezek.

Mejnarodni evharistični shod v Londonu.

P. A. G.
(Konec.)

V soboto večer ob osmi uri je bil splošni shod v Albert Hallu. Prostori so bili prideržani vsi možem. Nadškof westminstersterski je odperl sejo s poročilom, ki je zbudilo veliko osupnjenost. Kaker je bilo namenjeno in določeno davno prej, je imela biti v nedeljo popoldne velika procesija sè svetim Rešnim Telesom skozi ulice, ki so blizu okoli velike cerkve. Procesija ni imela biti nikomer v napotje, tudi ni hotela dražiti protestantov, ker so prebivavci v tistih ulicah vsi katoličani. Vse je bilo dogovorjeno tudi z ministrom notranjih zadev. Policija je bila že vse preskerbela, da se red ne bi motil in bi se vsaka taka poskušnja overla. Ali bliščeči vspeh kongresa je bil neko peščico protestantskih napetežev razdražil in ti so v poslednjih urah vzdignili neko gibanje proti procesiji. Terdili so, da je procesija protipostavna, ter klicali vse prijatele ustave in postavnosti, naj skerbe, da se prepove. Če vlada ne vzame dovoljenja nazaj, naj se procesija sè silo ovre.

Ministerski predsednik se je vstrašil žuganja. Pisal je, ker je bil ob tistem času na Skotskem, svojemu katoliškemu tovarišu Lord Ripnu, naj skuša nadškofa pregovoriti, da opusti procesijo in tako reši vlado težave. Nato je nadškof v obširnišem pisanju prvemu ministru razložil, kako reči stoje, ter mu naznanil, da se procesiji odpove le, če jo vlada sama, oziroma prvi minister, prepove in tako odgovornost pred vsem svetom nase vzame.

Po nadaljnem pogajanju se je prvi minister vdal, da se njegov zasebni vgovor objavi ko vgovor vlade ter je ob enem dovolil, da se sme imeti procesija, samo ne sè svetim Rešnim Telesom.

Nepričakovano nasprotovanje vlade je zbudilo v kongresu živahen vgovor in veliko obžalovanja; vendar se je ob enem priterjevalo previdnemu in dostojnemu ravnanju nadškofovemu.

Drugi dan, v nedeljo, so imele slovesnosti svoj višek doseči. Veliko mašo je imel peti sam kardinalj-legat. Umljivo je, da se je storilo, kar je bilo le mogoče, da se slovesnost še nad vse prejšnje povzdigne. S Francoskega je prišla cela ladja cvetic, ki so se imele pri procesiji potresati pred svetim Rešnim Telesom, ki so se pa zdaj obernile vse za olepšavo notranjosti velike cerkve.

Prazniško pridigo je imel kardinalj Gibbons, nadškof baljtimorski v Zveznih državah Severne Amerike, po svoji knjigi „Vera naših očetov“ in drugih na Angleškem ravno tako dobro znan in priljubljen kaker v Ameriki. Po njem je katoliška cerkev Združenih držav tako rekoč roko podala angleškim in sploh evropskim katoličanom.

Poglavitni dogodek tega dne pa je bila brez dvojbe velikanska katoliška procesija skozi londonske ulice. K njej so posebni železniški vlaki pripeljali novih vdeležnikov od vseh strani, iz južne in severne Angleške, od vshodnih in zahodnih morskih bregov, in še iz večih daljav, iz Skotske in Irske, iz Belgije in s Francoskega. Že kmalu po veliki maši so se začele pomikati množice ljudi proti Viktorijini cesti, ob kateri se vzdiguje katoliška velika cerkev. Tisoči in tisoči so nosili znamenje vdeležnikov kongresa in papeževe barve.

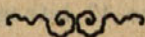
Ob četerti uri popoldne so se odperla vrata velike cerkve in 800 mašnih strežnikov v erdečih sukunjicah in belih srajčicah

je nastopilo sprevod. Za njimi so šli vikarji velike cerkve, križenosec sè spremljevalci, kanoniki v škerlatnih talarjih, gerški arhimandrit sè svojim spremstvom v bogatih oblekah, nato po dva in dva opati in škofje, vsaki sè svojim kaplanom, ki mu je nosil svečo, duhovni pastirji milijonov vernih po celi široki zemeljski okroglini. In zdaj se je prikazal poslanec papežev, ki se je vsled svoje visoke rasti videl izmej vseh, veličastna postava v erdeči kardinaljski opravi, v sredi častne straže, ki je bila deloma izmej najvišjega plemstva angleškega. Spremljal ga je, z odkrito glavo, prvi plemenitaš združenega kraljestva, vojvoda Norfoški, potem drugi plemeniti gospodje, katerih angleške naslove in imena izpustimo, ker bi jih naši bravci večinoma ne znali prav brati, Kardinalu legatu ni bilo dano presv. Rešnega Telesa nositi po londonskih ulicah; ali klici veselja, ki niso teli nehati, so ga pozdravljali ko poslanca najvišjega duhovnika, namestnika Kristusovega in naslednika sv. Petra. Za kardinalom-legatom so šli ostali kardinali, pozdravljeni s podobnim navdušenjem. Nadškof westminsterski je bil v svoji škofovski opravi („in cappa magna“, kaker se imenuje po laško). Za njim drugi dostojanstveniki angleške cerkve, tuji monsinjori, generali in provincijali raznih redov, mašniki in redovniki in svetovni ljudje raznih stanov in časti, vse sami moški. Ljudstva, ki je le gledalo, je bilo po ulicah seveda vse polno, tako, da so ti, ki so šli v procesiji na mnogih mestih le s težavo eden za drugim, mogli naprej. Pritiska iz stranskih ulic policija ni mogla popolnoma vbrantiti; sicer ni procesije nič motilo; ali, da bi se bilo sv. Rešno Telo nosilo pod baljdahinom, bi se bilo v gnječi lahko zgodilo sam Bog ve kaj. Tako je torej previdnost božja vse prav obrnila. Procesija, ki je bila celo miljo dolga, se je spremenila po večem v poslavljenje svetega očeta v Rimu; končala pa se je z najginjivišim počeščenjem presvetega Rešnega Telesa. Vernivši se v veliko cerkev je pristopil namreč legat sè vsem svojim veličastnim spremstvom k altarju in začela se je procesija sè sv. Rešnim Telesom skozi cerkev, ki je odmevala od slovesnega latinskega petja, kaker je za tako procesijo predpisano. Ali procesija se ni končala v cerkvi; kardinalj-legat je šel sè sv. Rešnim Telesom na pomole, ki so zunaj visoko nad glavnimi vratmi v širokosti cerkve in so videti sè vsega obširnega terga, ki se razprostira pred cerkvijo. Sto-

iisoči so napolnjevali ta terg in vse ceste daleč v okolici. Ko so izdoneli zadnji glasovi pesmi „O salutaris hostia“ in „Tantum ergo“, je bila nad nagnjetenim ljudstvom slovesna tihota. Znamenja s trombami so zadonela spodaj, od gartrov, in sè stolpa. Pri gartrih pomolov se je prikazala monštranca s posvečeno hostijo v rokah kardinala legata, ki jo je sè solznimi očmi vzdignil k blagoslovu. Blagoslov je dal na treh mestih, čez westminstersko opatijo, kjer počivajo ostanki svetega kralja Edvarda, čez poslopje državnega zbora in čez ponosne palače, kjer stolujejo kralj in ministri britanske svetovne države. Očitno in v vsi krasoti je kralj vseh kraljev dal Londonu svoj blagoslov in ljudstvo ga je sprejelo s priklonjenimi glavami, poklekniti zavoljo gnječe ni bilo mogoče. Neizmerno veselje katoličanov se na to ni dalo več zadržavati. Tisoč in tisoč veselih glasov se je vzdignilo proti nebu in pozdravilo zveličarja, kaker nekedaj pri vhodu v Jeruzalem. —

To je bil torej mej vsemi evharističnimi shodi, ki so se do zdaj obhajali, najveličastniši in najvažniši, velika zmaga katoliške cerkve. Pred sto in celo še pred 80 leti so bili katoličani na Angleškem na slabšem ko živina v hlevu ali na paši. Kaker škodljiv merčes so se morali skrivati po kotih in berlogih. Njih siromašne kapelice so bile skrite po stranskih, vma-zanih ulicah; marisketera sveta maša se je brala pod streho kake priproste kerčme v dišavah piva in tobaka. Duhovniki so nosili vsako obleko, le duhovniške ne. Nobena očitna služba ni bila katoličanom dostopna. Izmeček človeške družbe so bili. Terpeli so jih le, ker v svoji potertosti niso mogli nikomer škoditi. — In zdaj? — Zdaj morejo sè vso častjo sprejeti papeževega legata in celo versto drugih kardinalov; obhajajo sè vsem veličastvom v največi cerkvi londonski sveto mašo, ki je bila toliko časa prepovedana pod smertno kaznijo; zdaj se morejo očitno pokazati v procesijah pod varstvom mestnega redarstva, in nihče jih ne zaničuje, ne zasmehuje. „Černo morje se je razlilo po Londonu“ je rekel neki gospod, ko je videl toliko francoskih talárjev in meniških halj; pa ni mu prišlo na misel, da bi klical na pomoč postavo, ki še zdaj določuje kazen 1000 mark proti duhovniški obleki. Ta in cela versta drugih postav, ki stavijo katoličane na nižjo stopnjo meščanstva, so prišle po evharističnem shodu ob veljavo in bodo, kaker je

upati, v kratkem zginile tudi iz zakonika. Še sedanji kralj je moral v svoji prisegi ob kronanju zametati vero na pričujočnost Kristusovo v presv. Rešnjem Telesu; upati je, da se od prihodnjega ne bo več zahtevala tako krivična prisega.

Tretjeredni nagovori.

P. K. Z.

3.

Ljubi Gospoda svojega Boga.

Mat. 22, 37.

Lepo pravi sv. Gregor Veliki: „Kaker vse mladike in veje drevesa iz ene korenine prirastejo, prav tako se rodijo mnogoverstne čednosti iz ene ljubezni“. Sv. Bernard pa imenuje ponižnost in krotkost dvojčiča, ki jih isto materino mleko hrani. In ta dobra mati, kajne, dragi bratje in sestre, ta dobra mati je *ljubezen*. Slišali ste, kako lepa čednost je ponižnost, kako lepa čednost je krotkost. Spodobi se, da skušate bolj in bolj spozhati tudi lepoto njiju dobre matere, to je *ljubezni*. In kaker ste se učili ponižnosti in krotkosti od treh vam najljubših serc, božjega serca Jezusovega, prečistega serca Marijinega in milega serca ljubega svetega Frančiška, tako se učite tudi *ljubezni* od gorečega serca Jezusovega, od vsmiljenega serca Marijinega in serca našega serafinskega očeta!

I.

Sv. Ambrož pripoveduje, da se je slišal ob smerti pobožnega cesarja Teodozija neki skrivnosten glas, ki je neprestano klical: „Teodozij, kaj si delal na svetu?“ — In kaj je na to odgovoril vmirajoči cesar? — Ali se je pohvalil, koliko mest je premagal, koliko bojev izvojeval, koliko dežel podjarmil? — Ne! Izgovoril je le eno besedico iz 114. psaljma, edino besedico: „*Dilexi* — ljubil sem!“ Ljubil je Boga, in v tem je obseženo vse, kar je na svetu dobrega storil, zakaj „polnost postave je *ljubezen*“ kaker po pravici piše sv. Pavel v listu do Rimljanov (13, 10).

Ako hočemo povedati z eno besedo, kaj je delal Jezus na tem svetu, rečemo lahko tudi: Ljubil je.

Res, ljubil je, ljubil pred vsem svojega nebeškega Očeta. Ljubil ne le ko Bog Sin, ampak tudi ko pravi človek. Naravnost je povedal mili Jezus: „Jaz ne iščem svoje slave“ (Jan. 8, 50). S tem je hotel reči: „Jaz iščem slavo tistega, ki me je poslal, slavo Očetovo, ki ga ljubim“. Dobro veste, dragi bratje in sestre, kako ga je že ko 12 letnega dečka prisilila ljubezen do nebeškega Očeta, da je ostal v tempeljnu delj ko Marija in Jožef, in ko sta ga po mnogem iskanju in popraševanju tamkaj našla, kaj jima je rekel? „Ali nista vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta?“ (Luk. 2, 49).

Svojim učencem je rekel pozneje: „Kar koli boste prosili Očeta v mojem imenu, to bom storil, da bo slavljen Oče v Sinu“ (Jan. 14, 13). In ko se je bližal čas terpljenja, jim je dejal naravnost: „Da spozna svet, da ljubim Očeta, in kakor mi je Oče velel, tako delam“ (Jan. 14, 31). In Petru, ki ga je hotel na Oljiski gori braniti z mečem, kaj mu je rekel Jezus? „Deni meč v nožnico. Kelih, ki mi ga je Oče dal, ali ga ne bom pil?“ (Jan. 18, 11). — In pil ga je in izpil do zadnje kaplje, dokler je mogel zaklicati na križu: „Dopolnjeno je!“ in izročiti Očetu svojo dušo. Tako je ljubil Jezus svojega nebeškega Očeta.

Kako je iz ljubezni do svojega nebeškega Očeta ljubil tudi človeški rod, to po vrednosti popisati, kedo bi to mogel? Kako milo je klical: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ki ste obremenjeni, in jaz vas bom pokrepčal“ (Mat. 11, 28). „Če je kedo žejen, naj pride k meni in pije“. (Jan. 7, 37). „Jaz sem dobri pastir. Dobri pastir daje svojo dušo za svoje ovce. Jaz sem dobri pastir in poznam svoje in poznajo me moje. In svojo dušo dajem za svoje ovce. In druge ovce imam, ki niso iz tega oseka; tudi te moram pripeljati in poslušale bodo moj glas in bo ena čreda in en pastir“. (Jan. 10, 11. 14. 16). „In jaz, ko bom povzdignjen sè zemlje, bom vse potegnil k sebi“. (Jan. 12, 32).

V resnici „skozi je šel (skozi svoje življenje) dobrote dneleč“, kakor je rekel sv. Peter v Cezareji v hiši rimskega stotnika Kornelija (Dj. ap. 10, 38). Ozdravljal je bolnike in obsedence, učil je učence in množice, svaril terdovratne, odpuščal

grehe skesanim, in naposled je za nas vse na križu svojo drago kri pretil. V resnici, „do konca“ nas je ljubil.

„Veče ljuhezni od te nima nihče, ko da svojo dušo da za svoje prijatele“ (Jan. 15, 13). Po pravici je mogel zato reči ljubi Jezus: „Kaker me je ljubil Oče, sem tudi jaz vas ljubil. Če boste moje zapovedi izpolnjevali, boste ostali v moji ljubezni. To je moja zapoved, da ljubite eden drugega, kaker sem jaz vas ljubil. (Jan. 15, 9. 10. 12).

Predragi bratje in sestre, blager vam, ako boste ob koncu vašega življenja tudi vi z veselim srcem mogli reči: „Ljubil sem, ljubila sem!“ Ljubil sem Očeta nebeškega, ljubil sem našega Gospoda Jezusa Kristusa, ljubil sem po njegovi zapovedi svojega bližnjega, svoje prijatele in svoje sovražnike, prizadeval sem si dobro storiti, kjer sem mogel, tudi tistim, ki so me žalili in preganjali, zgled mi je bila ljubezen presvetega serca Jezusovega, ljubezen prečistega serca Marijinega!“ —

II.

Serce Marijino! „Dragocen zaklad ljubezni do Boga“ imenuje sv. Metod to serce. Kaj pomenijo te besede? Razloži nam jih naj pobožni pisavec, ki presveto Devico tako-le nago-varja: „Ljubezniva, mila gospa, sveta mati lepe ljubezni, ti si pričela ljubiti, ko si jela živeti“ — in zraven pristavlja: „Serce Marijino je živelo le od ljubezni, od tiste božje ljubezni, ki je bila prečisti Devici življenje in smert, začetek in konec“. — Resnične so te besede gorečega Marijinega častivca. Saj je Marija poznala svetost in dobroto božjo, poznala v popolni meri ko vsi angelji nebeški. Prav pravi zato sveti cerkveni učenik Peter Damiani: „Kaker so zvezde proti soncu le majhine iskrice, ki jih po dnevi, ko zlato sonce razliva svoje žarke na zemljo, še videti ne moremo, tako je tudi ljubezen Marijina proti ljubezni vseh drugih svetnikov. V žarkih njene ljubezni otemne plameni ljubezni vseh drugih svetnikov“. In tak je tudi nauk sv. Bernarda: „Ljubezen, s katero je Marija že tukaj na zemlji ljubila včlovečenega Boga, je bila tako plamteča, da je v primeri ž njo vsa angeljska in človeška ljubezen preteklih, sedanjih in prihodnjih časov podobna le blede luni ob njenih nogah“. Ali naj se temu čudimo? Ne! Zakaj ne? „Tudi Bog je Marijo ljubil neizmerno“ — pravi naš serafinski cerkveni uče-

nik sv. Bonaventura. Bog je Marijo ljubil neizmerno; saj jo je izbral od veka za mater svojega Sinu, obvaroval jo madeža izvirnega greha, napolnil jo sè vso milostjo svojega svetega Duha ter postavil za vselej za priprošnjico človeškega rodu zdravje bolnikov, pribežališče grešnikov, pomoč kristijanov. „Serce Marijino je“ torej, po besedah sv. Bernarda, „vedno gorelo od neizmerne ljubezni“.

Skozi 19 sto let že ona to ljubezen skazuje tudi vbogemu človeštvu in dobrote deli vsem, ki se ji sè zaupanjem priporočajo, — Ali zakaj se ji je treba priporočati? Zakaj se da prositi? Zakaj ne pomaga potrebnim tudi ne prošena? Zakaj vsliši prošnje raji ne neketerih določenih krajih, na božjih potih? Zakaj naj raji na nekih posebno izvoljenih božjih potih? Ali išče s tem le svoje časti in slave? Ona, ki se je imenovala deklo Gospodovo, ko je slišala, da ima biti mati sinu najvišjega; ona, ki je v zapuščenem hlevu porodila božje dete; ona, ki je ves čas svojega življenja na zemlji prebila ko preprosta ženska neznana svetu v svoji borni hišici?! —

O ne! Ona tudi zdaj ne išče svoje slave in časti, ona išče čast in slavo in ljubezen Božjo!

Ona hoče, da se tisti, ki prosijo po nji milosti in pomoči božje, vsaj za nekaj časa otergajo od svojih posvetnih opravkov, da povzdignejo svoja serca h Bogu, da pridejo v hišo božjo, da se spravijo z Bogom, da začno ljubiti Boga in izpolnjevati njegove zapovedi. Le kedor Boga čez vse ljubi, more tudi Marijo prav častiti; le on je po njenem sercu.

III.

Najlepši zgled takega ljubivca božjega, takega častivca Marijinega pa nam je naš sv. oče Frančišek.

Pač težko je najti bodisi v starem, bodisi v novem času svetnika, ki bi mu bilo serce tako vneto od ljubezni do Boga, kakor je bilo serce našega serafinskega očeta, njega, ki je ta prevzvišeni priimek — „Serafinski“ — po vsi pravici dobil ravno po svoji nečloveški, temuč v resnici angeljski, nadangeljski ljubezni. Ni vam treba še le praviti, dragi tretjeredni bratje in sestre, kako je goreča ljubezen našega svetega očeta gnala, da se je vsemu odpovedal, kar je imel in kar bi bil mogel imeti na tem svetu, da bi mogel popolnoma in edino le za

Boga živeti. „Moj Bog in moje vse!“ ta beseda mu je bila vedno na jeziku in z Davidom je mogel po pravici peti: „Kaj imam namreč v nebesih in kaj hočem razen tebe na zemlji? Opešalo je moje meso in moje serce, Bog mojega serca in delež moj Bog na veke“ (Ps. 72, 25. 26). Ni vam treba praviti, kako ga je gnalo enako ali podobno ljubezen do Boga užgati tudi v drugih srcih, ne le takih ljudi, ki so se mogli, kaker on, svetu popolnoma odpovedati, temuč tudi takih, ki so morali ostati mej svetom. Znano vam je tudi, kako je celo brez-pametnim živalicam pridigal ter jim skušal dopovedati, naj bi tudi one Boga ljubile.

In ne le v gorečih pridigah, tudi v svetih pesmih se je razlegala njegova nevgasljava ljubezen božja. Še dandanašnji slovi po svetu tako imenovana sončna pesem, kjer hvali Boga za brata sonce in sestro luno in zvezde, za veter in zrak in oblačno in jasno in vsako vreme, za brata ogenj in sestro našo mater zemljo, ki nas nosi in vlada in rodi različne sadove in pisane cvetlice in travo. Ta pesem je v tedanjem starem italijanskem jeziku zložena, po načinu Davidovih psaljmov in drugih podobnih pesmi svetega pisma, ljubih in domačih sv. Frančišku. Brez določene mere je, vsa preprosta, pa priserčna in ginljiva.

Sveti Frančišek je hotel proti koncu svojega življenja, da naj se bratje uče peti to pesem in da naj ko božji pevci gredo po svetu in ljudi ž njo vnemajo k ljubezni božji. Njemu samemu so jo morali peti, ko je ležal na smertni postelji in tedaj je pristavil še polednji odstavek, kjer hvali Boga za sestro telesno smert, ki ji nihče ne more ujeti; gorje tistim, ki bodo vmerli v smertnih grehah, blaženi pa, kateri se bodo našli v božji presveti volji, ker jim druga smert ne bo mogla žalega storiti.

Kaker nam kaže ta pesem ljubeznivo, ponižno in preprosto dušo Frančiškovo, ki hvali Boga za vse natorne prikazni, ki razodevajo božjo mogočnost in ljubezen, tako nam dve drugi pesmi še prav posebno odkrivajo njegovo od ljubezni do Boga popolnoma prešinjeno in tako rekoč razbeljeno serce. Obe ste jako vmetno zloženi in ena je lepša od druge. Ali je znal sv. Frančišek take pesmi zlagati? Kedo bi si naj upal terditi, da jih ni znal, on, ki je ljubil pesmi in pesništvo od perve mla-

dosti? In take pesmi, kaker ste te dve *), take pesmi je mogel zlagati v resnici edino le sv. Frančišek, on, ki ga je ljubezen do križanega Jezusa tudi telesno spremenila in tako rekoč pre-

*) Perva teh dveh pesmi se začenja z verzom „In fuoco amor mi mise“, ki stoji trikrat in se potem ponavlja za vsako kitico. Teh je deset; vsaka ima brez na koncu ponavljanega 7 verzov, ki so „settenarii“ (t. j. po 7 zlogov, le v dveh kiticah jih nadomeščajo po trije „tronchi“, torej po 6 zlogov). Rimajo se prvi s tretjim, petim in sedmim, drugi s četrtem in šestim, Frančišek popisuje tu v podobi viteškega dvoboja svojo ljubezen do Kristusa.

Druga, mnogo večja pesem, ki obsega 364 verzov, se začenja s to štiriverstično kitico:

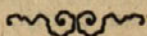
Amor di caritate,
Perche m' hai sì ferito?
Lo cor tutto ho partito,
Ed arde per amore.

Nato pride 36 kitic po 10 verzov, prvih 6 ima po 11 zlogov (endecasillabi), štirje poslednji po 7 (settenarii). Rimajo se prvi s tretjim in petim, drugi s četrtem, šestim in sedmim, osmi z devetim, deseti ima v vseh kiticah končnico -ore. Ta tehnika se je zdela nekaterim učenim preumetna in pretežka za sv. Frančiška in res moramo priterditi, da se obe te visoke pesmi ljubezni božje, čisto razlikujete od priproste sončne pesmi. Ali pomisliti moramo, da je bil sv. Frančišek ob času, ko je zložil te dve pesmi, v vse drugih razmerah kaker tedaj, ko je zložil prve odstavke sončne pesmi. Tedaj je hodil ko pridigar po svetu in ko predstojnik svojega reda je imel mnogo skerbi, ni imel torej časa za umetno poezijo. Zdaj je bil predstojništvo že odstopil drugim in ranjen na nogah in rokah, tudi skoraj slep in ves onemogel ni mogel hoditi po svetu. Zdaj mu torej ni manjkalo časa tudi za umetno poezijo. Sicer pa bi smeli tudi misliti, da mu je pri tem delu pomagal neki brat, ki je bil že prej ko je vstopil v red sloveč pesnik in ko tak venčan od samega cesarja, brat Pacifik se je imenoval. Ali po vsebini ne morete biti te dve pesmi od brata Pacifika, nanj tudi nihče ne misli, temuč edino od Frančiška, kateremu jih brez pomiselka pripisuje sv. Bernardin Sijenski in mnogi drugi.

Sv. Frančišek se nam torej razodeva tu ko pesnik, lirik, prvega reda. Palomes (Vita di S. Francesco, Palermo 1879. II. pag. 384) primerja 18. kitico poslednje pesmi Frančiškove z najlepšim sonetom Petrarkovim, ki je 88. (v našem izdanju 102.), ki se začenja „S' amor non è, che dunque è quel, ch' i sento“, in tudi z 90. (v našem izd. 104.): „Pace non trovo e non ho da far guerra“ in 126 (v našem izd. 145.): „Amor mi sprona in un tempo ed affrena“. Oba izražata podobne misli in čute, ali Petrarka o pozemeljski, sv. Frančišek o božji ljubezni. Po tem smemo reči, sv. Frančišek bi bil lahko tako velik, če ne večji pesnik, kaker Petrarka. Ali izvolil je, kar je boljše; boljše je biti velik svetnik. Obe pesmi o ljubezni božji ste natisnjeni v prvotnem italijanskem jeziku mnogokrat; prevedeni ste tudi v nemščino. V našo slovenščino pa se, žal, ne daste prevesti po nobeni ceni.

stvarila v tistega, ki ga je tako neskončno ljubil. Tako je mogel, tako je moral peti, potem ko je na gori Verni prejel presvete rane Kristusove, odlikovanje, ki ga ne more podeliti ne cesar, ne kralj na zemlji, ki ga more podeliti le križani Bog tistemu, ki ga ljubi, kaker ga je Frančišek ljubil.

Glejte, dragi bratje in sestre, to je in bodi naš, to je in bodi tudi vaš vzor, to je tista duhovna podoba, ki jo imamo skušati posneti v našem življenju, ljubezen serca Jezusovega, serca Marijinega, serca našega očeta Frančiška. Ljubimo Boga čez vse, iz celega serca, iz vseh moči svoje duše; in zavoljo Boga ljubimo vse ljudi, ljubimo tudi svoje sovražnike. In delajmo dobro, kjer moremo; tistim, ki nas ljubijo, pa tudi tistim, ki nas sovražijo in žalijo in preganjajo. Tako bodi! Amen.

Pobožni Robert, siciljski kralj,

spoznavavec 3. reda. *)

Robert je bil mlajši brat sv. Ludovika, škofa in spoznavavca prvega reda sv. Frančiška. Njegovega očeta Karla II., napoljskega in siciljskega kralja so bili Španjci v vojski vjeli, in so ga le s to pogodbo izpustili, da jim je izročil v zastavo svoje tri sinove Ludovika, Roberta in Rajmunda. Te tri dečke so seboj odpeljali na Španjsko in v mestu Barceloni izročili trem učenim frančiškanom v vzgojo. Ker je najstariši, Ludovik, vstopil v frančiškanski red, je moral po očetovi smerti leta 1309 Robert prevzeti vladu. Ko kralj je ostal vendar vedno pobožen. Tudi pišejo, da je bil učen, moder, miren, radodaren, ljubezniv in pravičen. Spoštoval je redovnike zlasti frančiškane. Kaker je njegova žena, Sancija, sezidala v Napolju samostan za redovnice sv. Klare, tako je prav tam tudi on blizu svoje kraljevske hiše dal postaviti samostan frančiškanom. K njim je v prostem času rad in pogosto zahajal; ž njimi se je pogovarjal, ž njimi je molil in jedel. Leta 1335 bi se bil rad odpo-

*) P. Pietro Antonio di Venezia, il giardino serafico istorico, parte sesta, 1710.

Winkes, Seraphischer Jugendspiegel.

Wadding, Annales Minorum, edit. 2., Tom. VII. pag. 260.

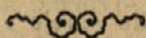
vedal vladarstvu; ali zovoljo raznih in važnih zaderžkov tega ni mogel storiti. Prav to leto je v svoji hiši pripravil kapelo in stanovanje za dvanajst patrov frančiškanov; ž njimi je ves prosti čas preživel kakor da bi bil ud samostanske družine. Ker ni mogel v red stopiti, je nosil frančiškansko obleko pod zunanjo svetovno. Sè svojim denarjem je leta 1342 od egiptovskega suljtana kupil svete kraje v Jeruzalemu in v Sveti Deželi ter jih podaril in izročil frančiškanom, ki so do današnjega dne varuhi božjega groba. Papež Klemen VI. je poterdil to darilo s posebnima pismoma na kralja in na patra generalja dne 21. novembra 1342. Samostan na gori Sion, kjer je imel Jezus zadnjo večerjo in kjer je prišel na aposteljne sv. Duh na binkoštno nedeljo, so Turki leta 1559 vzeli in nigdar več vernili. Zato pa so jim dali v Jeruzalemu prostor, da so si sezidali samostan presvetega Zveličarja, kjer še zdaj prebivajo frančiškani.

Kmalu potem je Robert zbolel. Ko je čutil, da se bliža konec njegovega življenja na zemlji, je, vredivši vladarske zadeve, svojim dvorjanom prepovedal ž njim govoriti o časnih rečeh. Osem dni pred smertjo je prejel frančiškansko obleko iz rok p. provincijalja in v njegovih rokah je na smertni postelji naredil svete obljube. Nato je pobožno prejel svete zakramente in mirno v Gospodu zaspal 16. januarja 1343.

V svoji oporoki je zapovedal, da naj ga pokopljejo brez sijajnosti, ne ko kralja, temveč ko vbogega frančiškana, v priprosti frančiškanski obleki. Nad njegovim grobom je ta-le napis: „Cernite Robertum Regem virtute refertum“, t. j. Glejte Roberta kralja s čednostjo napolnjenega.

Od leta 1219, ko je prišel sv. Frančišek v Jeruzalem, niso njegovi duhovni sinovi, nigdar zapustili svetih krajev v Palestini. Neketeri so tam ostali do svoje smerti, drugi so se zovoljo slabega zdravja domov vernili. Ti so od svojih samostanskih cerkev poleg poti na bližnji hrib postavljali po 14 križev, ali sezidali 14 kapelic in v vsako obesili po en križ.. Kakor v Jeruzalemu, tako so tudi doma obiskovali sv. križev pot, zlasti, ko so tudi tem kaljvarijam ali križevim potom papeži podelili odpustke jeruzalemskega križevega pota. Zdaj sme vsaka cerkev imeti svoj križev pot, in ako imaš za križev pot blagoslovljen križ, ga, keder si bolan, ali pa si daleč od cerkve, lahko doma opravljaš. Goreči bratje in sestre tretjega reda radi po-

snemajo svojega duhovnega očeta sv. Frančiška, ki je tako rad premišljeval dete Jezusa v jaselcah in pa na križ pribitega Zveličarja; radi premišlujejo, koliko je Kristus terpel zlasti na križu, da nas je odrešil večnega poglobljenja. Tudi ti, bogoljubni bravec, rad opravljaj pobožnost križevega pota, rad premišluj Kristusovo terpljenje, zakaj to bo Jezusu jako ljubo, za te pa koristno kaker najboljša molitev. P. A. F.

Vaje duhovnega življenja.

P. A. M.

III. Poglavje.

O spodobnem deržanju glave in obraza.

Naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus je v vsem svojem zunanem obnašanju kazal veliko spodobnost. Ta čednost, ki je po nauku svetnikov žarek, odsvit, tako rekoč del božje nature, se je svetila v čudoviti luči na osebi našega Gospoda. „Skrito veličastvo božje se je razodevalo iz njegovega obraza“, pravi sv. Ambrož.

Poslušajmo, kakšna pravila nam dajejo svetniki glede spodobnega deržanja glave in obraza.

Oni nas uče: 1. Glava se mora deržati po koncu, ne sme se je preveč vzdigovati, ne nagibati, da bi visela zdaj na eno, zdaj na drugo stran. Sv. Ignacij pravi: „Glavo derži po koncu, da se ne bo na nobeno stran nagibala“. Glave ne smemo podpirati z roko. Klemen Aleksandrijski uči: „Brade ne smete z roko podpirati“. Keder govorimo, ne smemo pri vsaki besedi z glavo kimati. Sv. Bonaventura pravi: „Keder usta govore, naj se glava ne premika in lahkomišljeno semtertja ne obrača“.

2. Z očmi ne smemo semtertja švigati, pa jih tudi ne serpo vpirati v koga. Sv. Bonaventura uči: „Oči ne smejo okolu švigati. Oči naj gledajo; ne smemo jih ne prehitro ne prepogosto premikati; pogledi naj bodo ponižni, krotki in spoštljivi“.

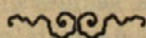
3. Ust ne smemo odpertih deržati, pa tudi ustnic ne preveč stiskati. Prizadevati si moramo, da ne bomo tako sopihali, kaš-

ljali in herkali, da bi bilo komu zoperno in neljubo. Žvižgati se ne spodobi in tudi ne zdehati vpricho drugih.

4. Zderževati se moramo glasnega in prepogostega smeha; ni pa potrebno, da bi se vedno žalostno, černo, preveč resnobno in moško deržali. „Abotnik povzdiguje svoj glas v smehu; modri mož pa se komaj tiho smeje“. Sir. 21, 23.

5. Pri vsem svojem obnašanju se moramo ogibati vsega hlinjenja, vsake prisiljenosti, vsega kar kaže, da je vmetno, naučeno in razodeva neki nered v duši. „Kar je priučeno ne dopade, narava naj uči gibanje in premikanje. Ako je pa v naravi kaj napačnega, naj pridnost zboljša“, uči sv. Ambrož. Slednjič se moramo potruditi, da bomo imeli vedno jasen, vesel, okrit obraz, brez težav in sile, neko dobrotno, milo, sočutno obličje, katero pridobi serca in jih vodi k Bogu. „Pogled naj bo jasen naj, si prizadeva v obrazu kazati neko veselost“, uči sv. Bernard.

Moj Bog, ako pomislim, da sv. pismo na več mestih omenja, kako obraz človeka razodeva, spoznam, kako potrebno je spolnovati vodila, ketera nam dajejo svetniki glede spodobnosti obraza. Terdno sklenem, ta vodila zvesto spolnovati in globoko si vtisniti v serce besede sv. pisma: „Iz pogleda se mož spozna in iz podobe obraza se spozna razumni človek“. Sir. 19. 26.

Duh tretjega reda sv. Frančiška.

Dr. P. G. R.

3. Tretji red in zatajevanje.

Duh prvih kristijanov je bil duh spokoraosti. Čuječnost, post in zatajevanje so bila znamenja dobrih vernikov. Strogost in lepo življenje perve Cerkve, ki se je bolj in bolj zgubljal, je sv. Frančišek postavil v zgled in vodilo svojemu tretjemu redu, da bi tako vzgojil mnogo dobrih kristijanov, takih, ki edini morejo doseči kaj zares velikega in lepega, takih, ki se ne vstrašijo nobenih težav, keder je v nevarnosti čast božja, nedolžnost duše, zveličanje bližnjega. Vse prenesejo, vse preterpe, vse premagajo, samo da se razširja po svetu kraljestvo božje.

Po svoji redovni družini je hotel torej sv. oča zbuditi mej narodi zatajevanje, ki naj bi obvarovalo ljudi pred grehom in jih poživilo v čednosti.

Kaker v trinajstem, tako pa naj bi širil tudi v našem dvajsetem stoletju tretji red na vse strani duha kerščanstva, ki je vedno bil in bo vedno duh zatajevanja. Saj se imenuje ta red prav posebno red spokornosti. Perva dolžnost bratom in sestram III. reda je torej obnoviti v katoliški Cerkvi kerščansko zatajevanje. V drugem poglavju jim priporoča vodilo, § 2. da „naj se skerbno varujejo velikih pojedin. § 3. Jed in pijačo naj v živajo zmerno“ — ter pravi nadalje: § 4. „Vsi naj se postijo dan pred praznikom Device Marije Brezmadežne in sv. očeta Frančiška; hvale vredni pa bodo tisti, ki se bodo verh tega postili o petkih, ali zderževali mesnih jedi ob sredah, po stari navadi tretjerednikov“.

Torej zmernost in post! Pervič, zmernost, ta je potrebna v vseh rečeh, že zato, da si človek ne spodkoplje zdravja in ne prikrajša tako kratkega življenja. Potrebna je zlasti v jedi in pijači. Jest in piti moramo, če hočemo živeti, ker je človeško telo vse iz jedi in pijače. Vender človek ne živi od tega, kar pojé in popije, temuč od tega, kar mu želodec premelje ali prebavi. Torej ne jesti preveč in prevečkrat in prehlavno! Da bo želodec mogel povžito jed predelati, mora biti primerno pripravljena, Poslednja priprava se godi v ustih, kjer imajo zobje jed zdrobiti in jezik jo pomešati sè slino. Požrešen človek, ki golta nezgrizeno in ne prezvečeno, se slabo hrani, pa naj si še tako polni želodec. — Da želodec povžito jed prebavi, potrebuje časa, za navadno kosilo kakih 5 ali 6 ur. Odraslim zdravim ljudem torej ni treba jesti več ko trikrat na dan, le otrokom in prebolelim se da večkrat na dan, pa po malem. Mnogo je ljudi, ki preveč jedo, zlasti, ko dobe kaj, kar njih gerlu posebno vgaja. Najdejo se družine, kjer je po kakem prazniku ali godu vse bolno, vsled nezmernosti v jedi. Dostikrat so to taki, ki jedo po pregovoru „enkrat s pesom, enkrat z betom“ t. j. enkrat premalo, enkrat preveč. Ke bi se znali premagovati ob času obilnosti, ne bi bilo treba ob drugem času lakote terpeti. Prav je, da ima kerščanska družina ob nedeljah in praznikih kaj boljšega, ali nikaker ni treba, da bi bilo več ko ob

delavnikih; prav nasproti, keder je krompir, je treba več ko keder je meso, ker ima meso obilo več redivnega v sebi ko krompir. Pri krompirju torej človek ni tako lahko nezmeren, kaker pri mesu ali drugih takih prazniških jedeh, ki sladkoslednosti vgajajo. Ravno pri teh pa ima človek lepo priložnost vaditi se v čednosti zmernosti, premagovati samega sebe in tako napredovati v dobrem, množiti si moči za boj zoper vsaketero skušnjave.

Morda bo pa kedo rekel: Najboljše je torej mesu in vsaki taki jedi iz mladega se za vselej popolnoma odpovedati. Mi moramo reči na to: Ni res! Pervič Bog ni vstvaril človeka, da bi le rastline jedel kaker vol in konj. Že Abelj je po svetem pismu Bogu daroval pervorojena jagnjeta ovac, ki jih je pasel, kar kaže na to, da se je tudi sam hranil z mesom svoje črede. Noetu pa je Bog naravnost izročil v hrano vse, kar se živega giblje na zemlji. Človek, ki bi hotel vse to zavreči, bi bil Bogu nehvaležen in bi ravnal zoper človeško natoro, ki se sè samim rastlinstvom ne da primerno vzdržavati. Drugič tudi ni zasluzniše za vselej se odpovedati mesni hrani. Kedor mesa ne pozna, ga ne želi, ker po neznanem ni poželenja in torej ne premagovanja, ne zatajevanja, ne vaje čednosti. Gotovo pa je nasproti za zdravje škodljivo dan na dan jesti le meso in meso, kaker dela semtertja gospoda.

Kaker v jedi, tako je treba zmernosti tudi v pijači. „Najboljša je voda“, kaker terdi stari gerški pesnik Pindar. Sploh je to res. Brez vode ne more živeti ne človek, ne žival, ne rastlina. Voda navadno tudi ni zapeljiva, da bi je človek preveč pil. Vender more biti tudi voda nevarna, bodisi da je premerzla, ali kako drugači pokvarjena. Tudi z vodo si more nakopati človek bolezen ali celo smert. Tudi vodo je treba torej previdno, pametno piti. Večinoma je celo ni treba piti naravnost. Saj ima skoraj vse, kar človek vživa, večino vode v sebi, kravje mleko n. pr. 87 $\frac{1}{2}$ odstotkov, krompir 75, solata celo 95. V vinu je navadno 7 do 8 odstotkov tako imenovanega aljkohola, vse drugo je voda.

Vino! Spregovorimo nekaj tudi o vinu. Kjer je beseda o zmernosti v pijači, tam se misli seveda najprej na to pijačo, na vino. Vodilo III. reda priporoča torej glede vina zmernost, kar velja seveda ne samo za tretjerednike, temuč enako za vse

ljudi. Ali kaj pa je to: zmernost v pijači? Ali to, da naj je pije človek vsak dan svojo dobro mero, svoj poldrugi liter na priliko? Gotovo, vsaki še ni pijan, če v enem dnevi toliko izpije. Ali če poprašamo zdravnike ali druge pametne in skušene može, bomo skoraj gotovo slišali, da bi to, ke bi se tako godilo dan na dan, že ne bila več zmernost. Kaker smo rekli, da je škodljivo dan na den jesti svoj dober delež mesa, tako in še bolj bi vtegnilo škodljivo biti, dan na dan piti svojo dobro mero vina. Kaker pa dandanašnji katoliška cerkev tudi o postnih dneh dovoljuje z mastjo ali špehom beliti jed in dva ali trije ocvirki na dan odraslemu zdravemu človeku ne morejo škoditi, tako bi se vtegnilo po pravici misliti, da mu dva ali trije požirki vina tudi ne bodo škodili, in kedor le toliko pije, ali ne dosti več, menda prav gotovo zmerno pije. Prizanesljivi zdravniki dovoljuje celo $\frac{1}{2}$ litra lahkega vina na dan.

Ali pa ni bolje vinu popolnoma se odpovedati?

Za neketere ljudi gotovo, zlasti za tiste, ki nimajo toliko dušne moči, da bi mogli piti zmerno. Le zametati vino, kaker delajo krivoverci, stari in novi, to se ne zлага s kerščanskim naukom in kerščansko božjo službo, tudi ne z hvaležnostjo do Boga, ki je človeštvo „obogatil sè sadom žita, vina in olja“, kaker moli katoliška cerkev v svoji vsakdanji večerni molitvi: „A fructu frumenti, vini et olei sui multiplicati sunt“.

Iz tega seveda ne sledi, da se ne bi smeli tretjeredniki popolnoma zderžati vina. Kaker brez pšeničnega kruha, tako se tudi brez vina more živeti; mnogi tudi mora, že zato, ker ga nima in ga nima za kaj kupovati. Zderžati se popolnoma sme, kedor hoče, da se le iz dobrega namena, n. pr. ako upa, da bo s tem rešil koga, ki je pijančevanju vdan. Zlasti pa naj bi se tretjeredniki zderžali piva, koliker jim je le mogoče, in popolnoma naj bi se zderžali žganja in drugih podobnih tekočin, ker so zapeljiviše in mnogo nevarniše zdravju ko navadno lahko vino.

Tudi naj se tretjeredniki sploh popolnoma ogibljejo kerčem, razen na potu, ko nimajo kje drugje iskati potrebne hrane. Tako naj na pojedine ali gosti tudi ne hodijo rædi, posebno ne na take, kjer se mnogo sili z vinom. Kjer ne bi bilo lepo, vabilo popolnoma odkloniti, naj gredo, in jedo in pijo po pameti, neznane pijače tolikanj previdniše, koliker so prijetniše in za-

peljiviše. Če jim okoliščine in kerščanska ljubezen nakladajo dolžnost, da sami koga povabijo, naj ga prijazno sprejmejo in primerno pogoste; pa mnogo siliti z jedjo in pijačo ne gre. Naravnost greh je pa koga siliti s hudobnim namenom, da bi se vpijanil. Celo poganski kralj Asver ni hotel, kaker pripoveduje sv. pismo, da bi pri njegovi gostiji koga priganjali pitijem. temuč vsaki je pil, če je sam hotel. Komu bi tudi v čast bilo, ke bi šli gostje iz njegove hiše pijani?

Bodi zadosti o zmernosti v jedi in pijači. Kaj pa postiti? Tudi o tem moramo spregovoriti, ker je to v katoliški cerkvi poglavitno zatajevanje in torej tretjerednikom še prav posebno dolžnost. Tretjeredniki se imajo postiti vse dni, keder je post zapovedan sploh vsem katoliškim kristijanom; po verhu pa le še dva dni v letu, ali pri nas v Avstriji, ker je post pred praznikom neomadeževanega spočetja Marijinega splošen, prav za prav le enkrat v letu: pred praznikom sv. očeta Frančiška, 3. dan oktobra, ali če je ta dan nedelja, prejšnjo soboto. Vendar jih ta redovni post ne veže pod grehom kaker splošni cerkveni. Še menj imajo dandanašnji dolžnost po nekdanji navadi o petkih se postiti in ob sredah se zderžavati mesnih jedi. Sv. oče papež Leon XIII. so ostri post, ki ga je nakladalo tretjerednikom prvotno vodilo, le deloma priporočili, pa prepustili gorečnosti tistih, ki jim je ostrejša pokora mogoča in ljuba.

Da bodo pa natančniše vedeli naši sedanji tretjeredniki, kako so se postili njih bratje in sestre v starih časih, naj povemo tukaj, kako in kaj se bere o tej dolžnosti v prvotnem vodilu. To-le:

„Vsi naj se zderže mesa razen nedelje, torika in četrtega. Tudi ob drugih dneh smejo jesti meso zaradi boleznj in slabosti, na popotovanju in potem ko so si dali kri puščati skozi tri dni; dalje ob velikih praznikih, namreč o božiču skozi tri dni, ob novem letu, ob razglašenju Gospodovem, ob veliki noči skozi tri dni, na praznik sv. Petra in Pavla, rojstva sv. Janeza Kerstnika, vnebovzetja Marijinega, vseh svetnikov in sv. Martina. Druge dni smejo, keder ni post, jesti sir in jajca. Z redovniki v samostanih pa smejo jesti, kar se prednje postavi. Zadovoljni pa naj bodo s kosilom in večerjo, razen slabotnih, bolnikov in popotnikov.“

Od velike noči do praznika vseh svetnikov naj se postijo vsaki petek, od vseh svetih do velike noči pa vsako sredo in petek. Zraven naj derže tudi druge poste, ki so od cerkve sploh vsem zapovedani. Štiridesetdanski post sv. Martina od ravno tega dne do božiča in veliki štiridesetdanski post od pustna nedelje do velike noči naj se nepretergoma postijo, razen v boleznih ali drugi potrebi. Sestre, ki so noseče, se smejo zderžati telesnega pokorjenja, razen obleke in molitev. Tistim ki težko delajo, je dovoljeno od velike noči do sv. Mihela trikrat na dan jesti. In keder drugim delajo, smejo jesti vse, kar se pred nje postavi, razen petka in splošnih od cerkve zapovedanih postov. —

Tak je bil torej post, ki ga je sv. Frančišek naložil bratom in sestram III. reda, sicer polajšan s prav Frančiškovo ljubeznijo do bolnih in slabotnih, vendar splošno jako resen in oster, primeren redu, ki je imel biti, kaker se je imenoval, red bratov in sester „od pokore“.

Le malo od vsega tega so sprejeli papež Leon XIII. v sedaj veljavno vodilo in še to le ko priporočilo. Ali naj se torej sedanji tretjeredniki tudi za to malo nič ne zmenijo? Ali potem bi III. red pač komaj več zaslužil ime „red“, ki mu vendar le gre. Naj torej bratje in sestre, ki hočejo biti res redovniki in redovnice, ne prezirajo priporočila papeževega, naj se skušajo postiti o petkih, koliker morejo, in tudi ob sredah ne jesti mesnih jedi, ako niso kakerkoli prisiljeni. Namestu drugih nekedanjih postov in zderžanja od mesnih jedi pa naj si sami kaj naložijo vsaj za neketere dni, tjedne ali mesece, tako n. pr. zderžanje od vina in drugih takih pijač, ki bi jih sicer imeli priliko piti. Zakaj zatajevanje je, kaker je bilo nekedar potrebno, prav tako potrebno še zdaj, ako hočemo zveličati svoje duše, kaker je govoril Bog po preroku Joelu (2, 12): „Sprebernite se k meni iz vsega svojega serca, s postom in z jokom in s plakanjem“. — Saj so se postili ljudje vedno, ko so hoteli delati pokoro za svoje grehe in slabosti. David poje sam o sebi: „Moja kolena so oslabela od posta“ (Ps. 108, 24). Sv. apostelj Pavel je krotil svoje meso „v trudu in britkosti, v mnogem čuvanju, v lakoti in žeji, v pogostih postih, v mrazu in nagoti (2. Kor. 11, 27). Sv. Bazilij pravi: „Po grehu smo postali bolni; ozdravimo se s pokoro. Pokora brez posta je pa ena in ne obrodi sadu. S postom se spravi z Bogom“.

S postom je začel naš zveličar svoje javno delovanje, s postom je končal svoje življenje. Od zadnje večerje, kjer nam je zapustil nebeško jed, samega sebe v presv. Zakramentu, pa do zadnjega zdihljaja na križu je bila njegova jed grenjak žolča in njegova pijača jesih. In on nam je povedal tudi, da je post združen z molitvijo edini pomoček, s katerim moremo premagati napade pekla: „Ta rod (hudobnih duhov) se ne izžene drugače, kakor le z molitvijo in postom“ (Mat. 17, 20).

K postu nas spodbujajo tudi zgledi pravičnih stare in nove zaveze. Mojzes, Samuel, David, Elija, Judit, Ester, Danijel, hrabri Makabejci, prerokinja Ana, Janez Kerstnik, aposteljani in prvi kristjani so se postili. In v življenju svetnikov imamo sto in sto zgledov, ki nas opominjajo, da se postimo. Sv. Frančišek se je postil petkrat na leto po štirideset dni in še več. V tem času dostikrat ni jedel družega, kakor košček suhega kruha. Sv. Ludovik, patron bratov tretjerednikov, se je postil ko pravi redovnik 40 dni pred božičem; o petkih štiridesetdanskega posta in v adventu se je zderžal tudi rib, poleg tega ob drugih petkih celega leta ni jedel sadja, ki ga je sicer rado užival. Ako je hotel kaj važnega storiti, se je na to pripravil s postom. Pred svojo križarsko vojsko se je postil celo leto, ravno tako tudi, ko se je vernil z vojske. Sveta tretjerednica Elizabeta, portugalska kraljica, se je postila poleg štiridesetdanskega posta pred božičem in veliko nočjo tudi 40 dni na čast sv. angeljem in še druge dni v letu. Zlasti se je rada postila na dan pred praznikom tistega svetnika, ki ga je posebno častila. Postila pa se je po navadi ob kruhu in vodi. Mesnih jedi se je zderžala najmanj tri četerti leta in še bolj bi se bila pokorila, da je ni zaderževal pri tem kralj, njen mož. Ti in drugi taki zgledi nas morajo navdušiti, da se bomo tudi mi radi postili, vsaj tiste dni, ki so za to določeni.

Postiti pa se moramo tudi zlasti za to, da se privadimo gospodovati nad poželjivostjo in slabim nagnjenjem sploh, da ojačimo svojo voljo in se bomo mogli premagovati tudi v drugih, hujših, zlasti dušnih bojih. Telesni post je priprava k težavnim notranjim zatajevanjem, notranjemu postu.

Notranji post je pred vsem v tem, da krotimo slabe strasti svojega serca. Neredne strasti nas nagibljejo k temu, kar je zemeljskega, kar je minljivega, brez ozira na neumerjočo dušo

in na večnost. Te strasti, ta slaba nagnjenja čutimo vsi v svojem sercu. Vsi lahko z aposteljnomo rečemo: „Vidim pa drugo postavo v svojih udih, ki se bojuje zoper postavo mojega duha, ter me v sužnost devlje pod postavo greha, ketera je v mojih udih“ (Rim. 7, 23). V naši oblasti je, ali hočemo z božjo pomočjo strasti svojega serca premagovati in krotiti. Dolžni pa smo to storiti, če hočemo Bogu dopadljivo živeti. In to je duhovni post, ki spolni in dopolni telesnega. Sv. Avguštín zato piše: „Kaj koristi, ako telesu ne damo hrane, dušo pa napolnjujemo z grehi? Kaj pomaga, ako smo od telesnega posta bleđi, pri tem pa polni sovraštva in zavisti do bližnjega? Kaj koristi, vina ne piti, pri tem se pa naserkati strupa jeze? Kaj pomaga, zderžati se mesnih jedi, ob enem pa glodati čast in dobro ime bližnjega?“

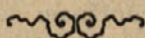
Da nam bo moči svoje strasti prav vladati, moramo pred vsem krotiti svojo domišljijo. Domišljija, ta notranji svet našega serca se vsemi svojimi mislimi, željami in predstavami, vedno dela in nikedar ne miruje. Če je telo vtruženo, ona vender ne omaga, ne počiva, celo v spanju ne spi. V trenutku nas prestavi v najdaljnije kraje, naši duši pokaže najrazličniše reči; zdaj nam predstavi smehljajoče obličje prijatela, zdaj posmehljive in zaničujoče poteze sovražnika; slika nam najbolj mamljivo veselje, zida okoli nas in v nas samih bliščeče gradove in nov svet. Posebno pa dela ko počivamo in ko molimo. Ako očistimo domišljijo z vernim in pobožnim mišljenjem ter s kerščansko ljubeznijo, nas vzdigne, kaker na perutih, proti nebesom do prestola božjega; ako pa vlada v našem sercu svet, o, potem nas zaderžuje povsod ter nam dela največje težave, ko hočemo storiti kaj za svoje dušno zveličanje. Ako hočeš, dragi tretjerednik, res lepo in po duhu svojega vodila živeti, kroti svojo domišljijo in čuj nad tem, kar se godi v svetišču tvojega serca.

Duhovni post zahteva dalje, da varujemo tudi svoje zunanje čute, pred vsem, kar bi moglo slabo vplivati na našo dušo. Zunanji čuti so vrata našega serca; in v tem našem sercu bodo kmalu začele gospodariti vse mogoče strasti, ako bomo sovražnikom naše duše odperli vhode. Ako vidi oko svet, ako sliši uho njega šum, ako govori jezik njega govorigo, potem ni čuda, če se vrine v dušo posvetno veselje in izpod-

rine, kar je noter duhovnega, dobrega. Mej svetom živite, ljubi tretjeredniki, kaker mej valovi silovite povodnji. Keteri se hoče rešiti iz nevarnosti, ki mu preti, mora svoje serce in svoje čute od znotraj in odzunaj zavarovati z ljubeznijo božjo. Po čutih, zlasti po očeh se prikrade smert v našo dušo, kaker pravi prerok Jeremija (9, 21): „Smert je vderla skozi naša okna“.

K duhovnemu postu spada slednjič zatajevanje jezika. Mnogo je ljudi, ki imajo usta vedno odperta in ne pomislijo koliko greha s tem naredo. V knjigi pregovorov beremo (10, 19): „Veliko govoriti ni brez greha“. In sv. apostelj Jakob pravi (3, 5. nsl.): „Jezik je sicer majhin ud, pa se z velikimi rečmi ponaša. Glej kako majhin ogenj kako velik gojzd zažge! Tudi jezik je ogenj, vesoljnost hudobije. Jezik je postavljen mej našimi udi, ki ognusi vse telo, in zažge kolo našega rojstva vnet od pekla. Zakaj vsaka natura zveri in ptic in lazečeh in drugih živali se da ukrotiti, in je ukročena po človeški naturi; jezika pa nobeden človek ne more ukrotiti; nepokojna hudoba je, poln smertnega strupa“. Te besede niso tako umeti, kaker bi bilo popolnoma nemogoče vkrotiti jezik; saj pravi sv. Jakob sam malo prej: „Kedor se v besedi ne spotakne, je doveršen mož, zmožen na berzdi voditi tudi vse telo“. — Jezik vkrotiti je težko, pa mogoče je in h kerščanski popolnosti je to potrebno, zakaj „smert in življenje je v roki jezika“, kaker beremo v knjigi pregovorov (19, 21). Po kerščanski popolnosti si ima prizadevati sicer vsak kristijan, ali mej posvetnimi ljudmi gotovo najbolj udje III. reda ko redovniki in redovnice. Oni so torej prav posebno dolžni krotiti svoj jezik, saj jim vodilo naravnost naroča: „Nesramnega govorjenja in nespodobnih šal naj se varujejo“. Pa ne samo to, tudi marisikatero drugo govorjenje more biti napačno in pogrešno. „V mnogem govorjenju ne bo brez greha“ beremo v sv. pismu (Preg. 10, 19.) in Kristus sam pravi, da „bodo ljudje odgovor dajali na sodnji dan od vsake nepotrebne besede, ki jo bodo govorili“ (Mat. 12, 36). In koliko nepotrebni govorijo, koliko nespametnih, koliko neumnih! Kolikokrat bi se lahko reklo po starem latinskem pregovoru: „Ke bi bil mož molčal, bi bil modrijan ostal“ zdaj pa vemo, da zna klepetati, govoriti pa ne! Pametno in prav, in modro in lepo govoriti ni lahka reč. Zato je v samostanih zapovedano molčanje, in to je jako modra in koristna zapoved, kjer se

natanko derži. Tudi vi tretjeredniki ste redovniki, če prav ne živite v samostanih, tudi ve tretjerednice ste redovnice. Tudi vam bi bilo sveto molčanje zelo koristno, jako zaslužen post, ki bi mogel dobro nadomeščati mnoge ostre poste, ki jih je nakladalo prvotno vodilo bratom in sestram spokornega tretjega reda sv. Frančiška. Ne govorite torej ne le nič grešnega, temuč tudi nič nepotrebne; kar je potrebno, pa dobro premislite in govorite modro in lepo, kaker se spodobi, in kaker morete upati, da bo Bogu na čast, vam v zasluženje in vsem, ki vas slišijo, v spodbujenje in korist, časno in večno.

Ivanka Sinjska,

daljmatinska tretjerednica.

P. M. S.

III.

Perva leta po spreobrnjenju in obljuba
sv. čistosti.

Nekaj malo tjeđnov potem, ko se je vpervič pri meni spovedala, sem moral oditi iz Sinja. Tedaj me je poprosila za nauk, kako naj bi se brez mene zadržala. Spomnila je tudi, da želi storiti obljubo svete čistosti. Ne vem, kedo ji je mogel reči kaj o taki obljubi, ker brati ni znala in se do tedaj v Sinju ni slišalo o kakem sličnem primeru Jaz sem jo poučil, koliker sem znal in mogel, in ohrabil jo v hrepenenju po krepostnem življenju; ali obljube ji nisem dovolil.

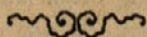
Ko sem se drugo leto vernil v Sinj, se je zdelo Ivki, da ji je Bog poslal angelja iz raja. Rekla mi je tedaj, da je vsakih osem dni hodila k spovedi in hotela mi je povedati, kako je to leto preživela. — Se ve da sem bil tudi zdaj, za dva meseca ali malo manj, njen spovednik.

V tem času je hotela, da spoznam tudi njeno gospodinjo, ki je bila, kaker sem že prej povedal, dobra in bogoljubna, blagega in mirnega značaja in verhu tega pametna in lepo vzgojena. Ali bolehna je vedno bila. Sama ni smela ostati v hiši niti za trenotek; še manj je mogla iti sama v cerkev, ali tam

ostati brez zanesljive osebe. Ker ni imela otrok, je bilo treba, ko je pustila služabnico v cerkev, če ni bilo moža doma, prej najti kako drugo žensko, da je bila pri nji, ker drugače bi se bila hitro onesvestila od straha. — Ta dobra gospa se je želela pri meni spovedati, in sporočila mi je, ali bi smela priti in kedaj?

Ivka me je prosila tudi za svojo mater, potem za bratovo ženo, mater našega pokojnega brata Pavlina, in za mnogo drugih, ker si je v svojem nedolžnem sercu mislila, da bo vsaki svet postal, kedor se pri meni spove. Edina njena želja je bila, da bi vsakedo Boga ljubil.

Kar mi je pred letom govorila o obljudi sv. čistosti, to je zdaj zopet ponavljala še z večo željo; in ker je bila že dobro preskušena, ji dovolim, naj se posvečuje Jezusu od enega leta do drugega. Ponujale so se ji mnoge sreče, kaker bi jim svet rekel; ali ona ni hotela niti pogledati jih. Ponavljanje obljudbe je šlo, ako se ne motim, tri leta. Slednjič me je poprosila, da ji že vender enkrat dopustim obljudbo vedne čistosti. Jaz ji predstavim vse težave in neugodnosti, na ketere bi mogla naleteti. Ona mi pravi: „Vse to sem v tih prešlih letih dobro premislila. Upam, da me Bog ne zapusti, kaker tudi drugih siromakov ne zapušča. Ko obolim, ali ko ne bom mogla v starosti več služiti, gotovo se bo našel kedo mej kristjani, kateri mi bo dal iz ljubezni do Boga, prostora pod stopnjicami svoje hiše. Za možitev pa nečem nič vedeti. Vi mi parate z nožem serce, ko mi spominjate možitev. Jaz sem siromašna, ali ne bi vzela, ke bi mi bilo dano, tudi kraljevega sinu ne. Ako bi mi Bog dal, da izberem, ali ostati tako, ali vzeti če tudi angelja z nebes, jaz ne bi na tako poroko niti pomislila.“ — Odgodim zopet nekaj malo časa. Slednjič ji dopustim, da si izpolni željo, in potem sem čul iz njenih ust besede, katerim sem se čudil in se čudim še sedaj: „Jaz mislim, da ke bi mi bilo dano na izbiro, da se poročim z najsvetejšim človekom na svetu, in ako me sam Bog zagotovi, da bom kaker žena bogoljubno in sveto živela, — ali pa da grem v pekel in ako bi mogla tam Boga ljubiti, — raje bi šla tedaj v pekel, ko da bi se poročila in bila najsvetejša in najsrečniša na svetu.“ — S takimi čustvi in s takim hrepenenjem je Ivka storila obljudbo vedne čistosti.

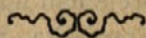
Tretjeredniki, pazite na-se!

Kar više stoji, se lažje in dalje vidi. V katoliški cerkvi stoje mej svetovnimi ljudmi najviše tretjeredniki. Ako torej tretjerednik ali tretjerednica kak večí greh storita, ljudje to takoj zapazijo ter take sodijo ostreje ko navadne kristjane. Iz tega je očitno, zakaj je III. red tu pa tam na slabem glasu. Bratje ali sestre pozabijo na svoj vzvišeni stan ter delajo kaker veliko drugih; toda njihovih prestopkov svet ne odpušča tako rad kakor pregreške drugih. V pojasnilo dva zgleda:

V neki župniji na Nemškem je pridigar opominjal tretjerednike, naj tudi drugim III. red priporočajo. Neketeri goreči so na to poskusili vse boljše župljane pridobiti za-nj. Pa nesreča je hotela, da se je ravno tisti čas neka tretjerednica v župniji v nečem precej hudo pregrešila. Ta tretjerednica ni imela svoje hiše, živela je kot najemnica. Tudi nje gospodinjo so začeli pregovarjati, naj pristopi k III. redu; saj že tako lepo kerščansko živi. Toda kaj je odgovorila?! „Ali naj bom taka“, je dejala, „kaker je moja najemnica? — Raje nič, ko taka tretjerednica!“ Greh tiste tretjerednice ni bil posebno velik, pa vendar tako ostro sojen. Pazite torej na-se, tretjeredniki; v vaših nasprotnikih imate natančne opazovavce, ostre sodnike!

Drugi zgled je doživel pisavec teh verstic sam. Neko že priletno ženo sem nagovoril, naj vender pristopi k III. redu; saj je, kaker je iz zapisnika razvidno, tudi njena pokojna mati bila goreča tretjerednica. Toda tu sem na pravo naletel. „Pojdite nekam z III. redom“, mi pravi, „vi ne veste, kakšni so tretjeredniki! Ta in ta je tudi v III. redu, pa vender nihče svojega bližnjega bolj ne sovraži ko prav ona!“ Ne da bi naravnost verjel besedam te očitne nasprotnice III. reda, sem se vender prepričal, kako potreben je opomin: Tretjeredniki, pazite na-se; v vaših nasprotnikih imate ostre sodnike! Varujte se tudi sence greha!

P. S. Č.

Leto 1908 v skupščini sveto-trojiški.

Leto 1908, če tudi jubilejno leto, vender za skupščino sveto-trojiško ni bilo posebno srečno. Že sredi meseca junija je nje voditelj, p. Elekt Hamler, zbolel. Vodstvo so prevzeli

p. gvardijan Nikolaj Meznarič sami. Ob enem župni upravitelj, niso mogli vseh moči posvetiti III. redu. Še le na jesen se je nastavljal novi voditelj, ki pa kot novinec takoj tudi ni vedel, kako in kaj. Zató so lani večinoma vizitacije v podružnicah izostale. Obiskale so se le župnije Polenšak, Sv. Boljfanek na Kogu ter Sv. Jurij v Slov. gor. To je krivo, da je v podružnicah zaznamovanih le malo novih udov; večinoma so se vpisavali le pri sv. Trojici. Skupno je lani zaznamovanih 129 novih udov; smert pa se je naznanila od 120.

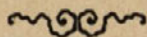
Prispevki, ki jih darujejo tretjeredniki ob shodih ali drugače, so se obernili lani na sledeči način: 21 K 39 v. je stalo oskerbovanje skupščine; 123 K so dobili ubogi; 125 K se je za mesečne in druge sv. maše ter sploh za povelečevanje službe božje; 57 K 11 v. se je izdalo za knjižnico III. reda.

Ta knjižnica se je na novo uredila. Razdelila se je v tri razrede: I. knjige določene v porabo voditelja III. reda; II. knjige za izposojevanje; III. podvojnice ali duplikati. Drugi razred obsega pet oddelkov. A. Pobožno-podučne; B. Pobožno-pripovedne; C. Svetno podučne; D. Svetno-pripovedne; E. Nemške knjige. Vsa knjižnica šteje sedaj nad 500 knjig, ki se na posebno prošnjo izposojujejo tudi takim, ki niso v III. redu. Vpisane so vse v primeren zapisnik po navedeni razdelitvi. Število izposojenih knjig znaša od 8. novembra l. l. pa do sedaj 535.

Da se je lansko leto zveršila primerna organizacija ter obhajal papežev jubilej, je bilo že povedano v „Cvetju“.

Letos se bo veršila vizitacija, koliker mogoče, po vseh župnijah, kjer se nahajajo organizirani udje skupščine svetotrojiške. Vpeljalo se bo povsod posebno podučevanje novincev. Pri sv. Trojici se bodo sprejemali udje ob gotovih časih očitno v cerkvi pri aljarju sv. Frančiška. Sredi julija se bo blagoslovilo bandero III. reda, ki je že naročeno. Stalo bo nad 1000 K. Na eni strani bo imelo podobo Brezmadežne, kot patrone vseh treh redov sv. Frančiška; na drugi strani bodo slike sv. o. Frančiška, sv. Ludovika ter sv. Elizabete. Ker bo bandero po dogovoru s p. gvardijanom blagoslovljeno ob sklepu slovesnosti, ki jo bodo preč. redovni generalj napovedali za obhajanje 700 letnega jubileja prvega reda, bo nosila na eni

strani tudi števili 1200—1909. Bog daj, da bi se vse izveršilo v čast božjo, in v korist I. in III. reda sv. Frančiška! P. S. Č.

Iz mariborske skupščine.

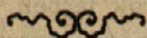
Dne 1. januarja 1909 je dobila mariborska organizirana skupščina nov križ. Naredil ga je za 150 kron tretjerednik g. Frančišek Kager, pozlatar v Mariboru, Viktringhofgasse 22. Isti dan je bilo prvo slovesno sprejemanje novih udov v pričo celega moškega in ženskega predstojništva. Sprejeti so bili: 4 moški in 8 ženskih.

Dne 6. januarja je bil navadni mesečni shod, dne 17. januarja prvi poduk za novince t. j. za vse tiste, ki še niso obljub natedili.

V pretečenem letu 1908 je obiskal ravnatelj mariborske skupščine ude 3. reda v sledečih župnijah: 1. Ribnica na Pohorju, dne 26. IV., 2. Vuzenica, dne 10. V., 3. Laporje, dne 17. V.; 4. Studenice, dne 24. V., 5. Velika nedelja, dne 31. V., 6. Sv. Lovrenc na Dravskem polju, dne 14. VI., 7. Slivnica pri Mariboru, dn. 18. VI., 8. Sv. Martin pri Vurbergu, dne 26. VII., 9. Sv. Križ nad Mariborom dne 9. VIII., 10. Sv. Jakob v Slov. goricah, dne 27. IX., 11. Sv. Barbara pri Vurbergu, dne 11. X., 12. Sv. Janž na Dravskem polju, dne 18. X., 13. Tinje, dne 25. X., 14. Sv. Martin pri Vurbergu (drugokrat) dne 15. XI., 15. Jarenina dne 22. XI., 16. Sv. Venčesl, dne 26. XI., 17. Fram, dne 29. XI. — V Mariboru je bil vsaki mesec mesečni shod.

Prihodnje slovesno sprejemanje novih udov 3. reda v Mariboru, bode 25. marca (oznanj. Mar.)

Po zadnjem poročilu v Cvetju lanskega leta na straneh 151 in 152 so se veršile v moški in ženski skupščini te le spremembe: Jožef Družovec, hišni posestnik v Humboldtgasse, 10 je imenovan za svetovavca Ili okraja, Frančišek Weber, hišni posestnik v Anzengrubergasse, 7 je imenovan za svetovavca IV. okraja, in Frančiška Gleinzer, šivilja v Tegetthofstrasse. 6 je imenovana za namestnico ženske skupščine. Prejšna dva svetovavca in prejšna namestnica so po dolžnostih svojega stanu zadržani te redovne službe opravljati in so prosili, naj se jim odvzamejo.

Drobtinice.

P. H. R.

Vdaj se Bogu!

Ako si bolan, se popolnoma izročiš zdravniku, kateri je le človek. Njemu pustiš, da te reže, žge, veže! Ako pa gre za tvojo dušo, nočeš, da bi ž njo delal večni Bog, kar on ve, da je za te dobro! Zdravniku si ne upaš reči, da te naj zdravi na ta ali oni način, prederzneš se pa predpisati Bogu, na kak način naj te pripelje do zveličanja!

Pravljica... ali kaj?

Neka nevesta je jako gerdo postopala sè svojim tastom. Zmirom je na nj vpila, zmirom proti njemu slabo govorila; na posled je zahtevala, da se ga spodi od hiše. Vbogi, sivi starček se raji kaker bi se ž njo prepiral, loči mirno od svojega domu. Jokaje naprosi gospodarja, da bi mu dal plahto, s katero bi se obvaroval mraza. Ali ko razkačena nevesta to sliši, zaerjovi: Kar je pri hiši, naj pri hiši ostane! Sin je bil pa vender bolj vsmiljenega serca kaker njegova žena. On zapove svojemu mamelemu sinku, naj gre po plahto za starega očeta. Deček sluša, gre po plahto in jo prereže na dva kosa, ter da polovico staremu očetu, polovico pa materi rekoč: „Nate mati, pol plahte, da se boste ž njo ogernila, ko bo tudi vas vaša nevesta, enkrat moja žena, preganjala“.

Na te ojstre besede se je hudobna ženska prestrašila in tudi spametila, tako da je šla odpuščanja prosit tasta, ter je za naprej jako lepo ž njim ravnala.

Dà, s kakeršno mero boste merili, s tako se vam bo vernilo. Sv. Luk. 6. 38. Kaker vi zdaj svojih starišev ne slušate, tudi vas vaši otroci ne bodo slušali.

Kaker vi zdaj svojim starišem ne daste, kar jim gre, tako boste tudi vi od vaših otrok terpeli pomanjkanje.

Kaker vi svojim starišem smert želite, tako jo bodo vam vaši otroci želeli in komaj čakali da se vas iznebijo.

Jako tolažljivo.

Angelj varih ne zapusti človeka, tudi ako je še tako velik grešnik in se človek proti njemu, koliker more, izkazuje nehvaležnega.

In zakaj? Ker tudi hudobni duh ne pusti v miru še tako pobožnega, pravičnega človeka. Tacega on celo toliko bolj nadleguje.

No, srečni mi, ker v koliker večji nevarnosti pogubljenja smo, toliko bolj skerbijo za nas naši angelji varih.

„Blagoslovljeni kelih“.

Vdajmo se v voljo božjo v vsaki nadlogi in britkosti, ker one so „blagoslovljeni kelih“, iz katerega je Bog dajal piti vsacemu svetniku.

Le pogumno naprej!

Ako te posvetni ljudje zasmehujejo, je dobro znamenje. Ako bi te taki hvalili, ki ne hvalijo družega kakor, kar ni hvale vredno, bi bilo slabo za te.

Pobožni ljudje ne smejo živeti po volji posvetnjakov.

Kaj boš morda opustil dobro delo, zato ker ni to po volji posvetnih ljudi?

Sicer pa, gdo je dal njim oblast tebi v kazavati, tebi zapovedi dajati?

Kaj si ti njihov podložnik? Kaj si jim kaj dolžan?

Kaj se bojiš, da te pripravijo ob dobro ime ljudje brez dobrega glasu?

Torej pogumno naprej po dobri poti!

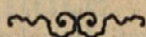
Še nekaj!

Rad moiš, rad hodiš k sv. maši, večkrat pristopiš k spovedi in k sv. obhajilu, vpisan si celo v tretji red . . . in morda te svet . . . ne svet, temuč slabi ljudje, zasmehujejo, morda se iz tebe norca delajo itd. Ali te bo to ostrašilo?

In takim ljudem se boš bal zameriti? S takimi ljudmi se

se boš ti bratil? Zavoljo grešnega sveta se boš ti odpovedal Kristusu?

V takem slučaju bi postal tudi ti sovražnik božji, ker gode je prijatelj sveta, je sovražnik božji.

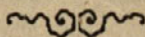

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo č. p. Benjamin Fabijan, mašnik 1. reda sv. Frančiška, † v Ljubljani 17. sečaja t. l. v 75. letu svoje starosti; dalje pokojni udje III. skupščine mariborske: iz Maribora: Marija Golob, Magdalena Horvat, Marija Pevec, Antonija Čížek, Terezija Kolar. Marija Lovnik Terezija Ridelj, Julija Ferš, Barbara Ploder, Terezija Čefoliga, Marija Knechtl Jožefa Löschnig, iz Ribnice na Pohorju: Jera Retlak, od Sv. Marjete ob Pesnici; Jožef Škambler iz Spodnje Polskave: Marija Blatnik, od Sv. Barbare v Slovačgor.: Terezija Pehan, Julijana Kokolj, Genovefa Novak, Marija Plavec, Marija Fašmon, od Sv. Janža na Dravskem polju: Marija Volaj, Jera Ules, Marjeta Beras, Ana Čefoliga, Jera Pesek Neža Kirbiš, Andrej Čerič, Elizabeta Horvat, Marjeta Sagadin Kuna Kirbiš, Ana Stumberger, Katarina Modec, Jožefa Kalčič Marija Lubi, Marija Ogrizec, Lucija Turk, Šimon Koser, Anton Babič, Marjeta Gorinšek, Uršula Weis, Kuna Klep, Marija Klavinc, Marija Čefoliga, Marija Kampelj, Kuna Kancler, Kuna Klavinc, Marjeta Sagadin, od Sv. Martina pri Vurbergu: Neža Kaiser, od Sv. Petra pri Mariborn: Elizabeta Gleinzer, iz Muraszombat na Ogerskem: Julijana Kúhar, iz Kamnice: Jožef Mole, od Sv. Venčesla: Terezija Kumer, Franc Šega, iz Framburga Terezija Mom, Terezija Orajnik, Franc Prijolj, Pankracij Smagave, iz Vurberga: Marjeta Stergar, iz Hoč: Rozina Lebej, Marija Herzog, iz Slov. Bistrice: Marjeta Rebernjat, iz Polja: Martin Pfeifer, iz Lempaha: Marija Rep: svetotrojiške: od Sv. Trojice: Eva Čeh, Marija Nedeljko, od Sv. Ane: Ana Gosak, Marija Lovrenčič, od Sv. Benedikta: Anton Zavrnik, od Sv. Antona: Marija Fras, od Sv. Andraža: Neža Rižnar, od Nebergove: Marija Vebernič, od Sv. Jurija na Ščavnic: Jožefa Klavinc, od Sv. Petra pri Radgoni: Matija Bones, Barbara Mauko.

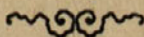
od Sv. Jurija v Slov. gor.: Marija Bračko; goriške: Jera (Koleta) Pavlin iz Gorice; kobariske: Katarina (Marija) Volarič iz Sužida.

Dalje se priporočajo v pobožno molitev: neka bolna tretjerednica od Sv. Ruperta; dve tretjerednici od Sv. Trojice v Slov. gor., da bi se spolnili njihuni serčni želji, ako je volja božja; neki mož tretjerednik priporoča svojo bolno ženo; neka deklina tretjerednica, da bi mogla z mirnim srcem, vdana v voljo božjo prenašati zaničevanje in zasramovanje neke osebe in da bi ta oseba prišla k pravemu spoznanju; Marija Rus, šivilja v Metliki, za ozdravljenje bolnih oči; neka tretjerednica priporoča sebe, svojega moža in vso družino, zlasti pa svojo rejenko, da bi jo sveti Duh razsvetlil in ji dal pravo pamet in spoznanje; neki duhovni gospod, ki je že četrto leto bolan, za ljubo zdravje, dušno in telesno in za hišni mir; bolna sestra za dušno in telesno zdravje in božji blagoslov; M. Č. priporoča dušnega pastirja za zdravje oči, in svoje brate, da ne bi zašli na slaba pota; neka vdova za rešenje iz britkosti, zaničevanja in obrekovanja; P. I. v dva dobra namena.

Zahvala za vslišano molitev.

M. P. se zahvaljuje za zboljšanje zdravja svojega soproga po priprošnji Matere Božje; B. U, Redenšek za milosti zadobljene po priprošnji sv. Jožefa: neke osebe za večkratno vslišanje v potrebah po presv. Sercu Jezusovem in priprošnji sv. Jožefa, sv. Antona, bl. Egidija in vernih duš v vicah; M. Č. z Bleda za večkratno pomoč v raznih potrebah po presv. Sercih Jezusovem in Marijinem in sv. Antonu; P. I. tretjerednik v L. ravno tako za zboljšano zdravje; Frančiška Benčan iz Javornika se zahvaljuje Materi Božji, sv. angeljem varihom, sv. Frančišku in sv. Antonu za polajšanje in ozdravljenje bolečin v glavi; Ljubica Lazarič, roj. Žic v Bujah (Istra) za ozdravljenje petmesečnega sinčka od težke bolezni (bronchitis).

Za kitajski misijon

je poslala k nam tretjerednica J. J. (pošta Rečica v Sav. Dolini) 5 K.

Rimsko - frančiškanski koledar za leto 1909.

Mesec marec.

1. ponedeljek: bl. Marija Nazarjeva, d. 2. r. 2. torek: bl. Anježa Praška, d. 2. r. 3. sreda kvaterna: sv. Tit, šk. 4. četrtek: sv. Kazimir, sp. 5. petek, kvat.: sv. Janez Jožef Kriški, 1. r. P. O.; spomin sv. suhlice in žebļev terpljenja Krist. 6. sobota kvat: sv. Koleta, d. 2. r. P. O. 7. nedelja, 2. postna: sv. Tomaž Akvinski, sp. c. u. 8. ponedeljek: sv. Janez od Boga, sp. 9. torek: sv. Katarina Bolonjska, d. 2. r. P. O. 10. sreda: sv. 40 marternikov. 11. četrtek: sv. Frančiška Rimska, vd. 12. petek: spomin sv. tenčice; sv. Gregor, pap. c. u. 13. sobota: sv. Peter Nolaški, sp., bl. Rogerij, sp. 1. r. 14. nedelja, 3. postna: bl. Peter Trejski, sp. 1. r. 15. ponedeljek. 16. torek: bl. Peter Sijenski, sp. 3. r. 17. sreda: sv. Patricij, šk.	18. četrtek: bl. Saljvator, sp. 1. r. 19. petek: sv. Jožef, V. O. sv. ran Krist. 20. sobota; bl. Janez Paremski, sp. 1. r. 21. nedelja, 4. postna: sv. Benedikt opat. 22. ponedeljek: sv. Benvenut Ozimski šk. 1. r. P. O. 23. torek: sv. Peter Damiani, šk. c. u. 24. sreda: sv. Gabrijelj, arhangelj. 25. četrtek: oznanjenje bl. dev. Marije. P. O. 26. petek: spomin predrage kerv Krist.; bl. Ricerij, sp. 1. r. 27. sobota: sv. Janez Damaščan, sp. c. u.; bl. Peregrin, sp. 1. r. 28. nedelja, 5. postna (tiha): bl. Marko Montegaljski, sp. 1. r. 29. ponedeljek: bl. Pavla Gamba, vd. 3. r. 30. torek: bl. Angelja Folinjska, vd. 3. r. 31. sreda: bl. Marko Fantucij, sp. 1. r.

P. O. pomeni popolnoma odpustek za vse v cerkvah 3 redov sv. Frančiška
P. O. " " " samo za ude svetovnega III. reda,
V. O. " " " vesoljno odvezo za ude svetovnega III. reda.

do Esp. ne plezas mem a la Slavi! Fine, *chefurbo*, *patrino*, *sinjorino*, e generale la feminali per **ino**, precique en propra nomi: *Martino* (*Martha*), *Augustino* (*Augusta*), e. c. *Nikonstatas* ke ni evitas ta difekto adminime en la propra nomi, ube ol esas max grava.

Veseli nas, da so gospodje na Francoskem zadosti dobro razumeli našo slovenščino, in tudi, da se njih prepričanje v mnogem vjema z našim, žal, da ne v vsakem oziru. Priznavajo, da je končnica *ino* za feminina „difekto“, in vender se ji niso mogli odpovedati, kaker le v osebnih imenih. Ali če se sme po idovsko sin imenovati *Antonio* ali *Antonino*, *Augusto* ali *Augustino* in hči *Antonia* ali *Antonina*, *Augusta* ali *Augustina*, zakaj se ne bi smelo kaker onemu filyo (to je: *filio*), tako tej reči *filya* (to je: *filia*), zakaj se ne bi smelo reči kaker oslu *asno* (to je: *asino*), tako oslici: *asna* (to je: *asina*)? Ido voli svoje besede po največi mejnarodnosti („la maximo di internacioneso“); ali kaj je bolj mejnarodnega, vsaj mej Indoevropci, ko moška debela na *-o*, ženska na *-a*? Ne le stari jeziki (sanskert, gerščina, latinščina), tudi sedANJI romanski (italijansščina, španščina itd.) in vsi slavenski se vjemajo v tem; Nemcem, Angležem, Francozom je to nekaj vsaj znane. Nič pa ni tako zoper zahtevo največe mejnarodnosti kaker esperantski ukaz: vsi substantivi na *-o*, vsi adjektivi na *-a*! In kaj je nasledek tega samodržiteljskega ukaza? Da adjektivi zgube razločevanje spola, v idovščini celo tudi števila. Esperantisti z idisti vred vidijo v tej adjektivski nespremenljivosti veliko prednost, veliko olajšanje jezika; ali odločni večini indoevropskega človeštva taka nespremenljivost ni natorna, torej ne olajšanje, temuč obteženje. Zlasti pa je smertni greh zoper načelo kar se da več mejnarodnosti zametati najnavadnišo in najinternacionaljnišo besedo, kar jih imajo indoevropski jeziki, besedo *mati*: *matre*, ter jo nadomeščati s *patrino*, kar bi po svoji sestavi moglo pomeniti očetovo ženo, ki ni mati, torej *mačeho*, ke ne bi v novi latinščini v resnici pomenilo: *boter*, za kar je skerpal gospod Zamenhof: *baptopatro*. Čudno, kako so se mogli možje izbranega okusa, Francozi, ogreti za take negodnosti! Ali berimo dalje:

L' autoro konceptas pose propra proyekto di LI, qua fondesas sur la latina, pro sa pasinta internacioneso che la ciencisti. On devos restaurar la pronunco di l'antiqua latina (?), por havar pronunco vere konforma inter la nazioni. On adoptos l' ortografio latina, ta

ne gaja niti Slavenom. Naposled, *čefurbo*, *patrino*, *sinjorino*, in sploh ženske besede na **ino**, zlasti v lastnih imenih: *Martino* (*Martha*), *Augustino* (*Augusta*), itd. Mi konstatiramo, da se ogibljemo te napake vsaj v lastnih imenih, kjer je najhujša.

Pisavec podaja nato svoj načert mejnarodnega jezika, ki ga stavi na latinščino zavoljo nje pretekle mejnarodnosti pri učnjakih. Vpeljati je spet izreka stare latinščine (?), da bo izrekovanje mej narodi res enako. Sprejel se bo pravopis latinski, vender z mo-

na) di **u** e **v**, e di **i** e **j**. L'acento sequos la latina regulo (ne tre facila!). Tale on acceptas nur soni facila por omna populi. La substantivi havos la formo di ablativo latina, kun finalo mallonga en nominativo (terra mundo, mense) e longa en akuzativo (terra, mundo, mensé)¹. Pluralo per **-i**, dualo per **-u**. La adjektivi havas tri genri distingita per la respektiva finali **-o**, **-a**, **-e**, e l'adverbo derivita distingesas per la finalo **-i**: **facilio**, **facilia**, **facilie**, adv. : **facilii**. Artiklo definanta: **io**, **ia**, **ie** (radiko **i** de **is** L.); artiklo nedefinanta: **no**, **na**, **ne**. Same omna personala pronomi admisas la distingo di genro: **mo**, **ma**, **me**; **to**, **ta**, **te**; **lo**, **la**, **le**; reflektiva: **so**, **sa**, **se**²; relativi: **quo**, **qua**, **que**. Ulte la kazi analizata (per prepozicioni **di**, **a**), la pronomi admisas kazi sintezala poke komplikita. Pronomi di 1^a e 2^a persono plurala: **noi**, **nou** (dualo); **voi**, **vou** (dualo).

Pronomi posedala: **mojo**, **moja**, **moje**; **noijo**, **noija**, **noije**; e. c. (c. e. per sufiko **j** e vokalo di genro).

Vstavimo se za zdaj tukaj. Priznavši namreč, da je to precej natančen, če tudi ne popoln pregled našega načerta, koliker se tiče do tu obravnanega, moramo vender proti neketerim rečem nekoliko vgovarjati, ne tolikanj, da bi pridobili naše prijatele id iste, koliker da pojasnimo stvari same na sebi.

(Dalje pril.)

¹ Kande la dicita formo finas per **i** od **-u**, on adjuntas ad ol respektive **-e** od **o**: **marie** (maro), **cornuo** (horno).

² Cf. la proyekto di S^o Duthil (Progreso, p. 436 sqq).

v, **i** in **j**. Naglas se bo deržal latinskega pravila (ne prelehkega!). Tako se sprejmejo le glasovi lehkli za vse narode. Samostavniki bodo imeli obliko latinskega ablativa, s kratkim končnim samoglasnikom v imenovavniku (terra, mundo, mense) in dolgim v toživniku (terrá, mundó, mensé)¹. Množina se dela z **-i**, dvojina z **-u**. Pridevniki imajo tri spole, ki se razločujejo po dotičnih končnicah **-o**, **-a**, **-e**, iz njih izpeljani adverbij se razločuje po končnici **-i**: **facilio**, **facilia**, **facilie**, adv. **facilii**. Določni člen: **io**, **ia**, **ie** (koren **i** iz lat. **is**); nedoločni člen: **uo**, **ua**, **ue**. Prav tako pripuščajo vsi osebni zaimki razločevanje spola: **mo**, **ma**, **me**; **to**, **ta**, **te**; **lo**, **la**, **le**; reflektivni: **so**, **sa**, **se**²; relativni: **quo**, **qua**, **que**. Razen analitičnih padežev (s predlogi **di**, **a**) pripuščajo zaimki tudi sintetične malo komplicirane. Zaimki 1. in 2. osebe v množini: **noi**, **nou** (dvojina); **voi**, **vou** (dvojina).

Posestni zaimki: **mojo**, **moja**, **moje**; **noijo**, **noija**, **noije** itd. (t. j. sè sufiksom **j** in samoglasnikom spola).

¹ Keder se zveršuje imenovana oblika na **i** ali **u**, se ji pristavi oziroma e ali o: **marie** (morje), **cornuo** (rog).

² Primeri načert g. Duthila (Progreso, str. 436 id.).

[A. Duthil v Renuz (Reims) je izdal hektografirano brošuro pod naslovom „Les déterminatifs, les pronoms, le verbe dans la Langue internationale.“ Po njegovo bi imel pomeniti **e** moški, **a** ženski, **o** srednji spol pri členu (le-la, lo) in zaimkih (me, ma, mo) itd. Sicer se njegove misli z našimi nikaker ne vjemajo.]